

Αθήνα, 12 Οκτωβρίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Δικαιοσύνης

Θέμα: Κυβερνητική αδιαφορία για τη λειτουργία των «Σπιτιών του Παιδιού»

I. Με το Ν. 4478/2017 (άρθρα 74-76) θεσμοθετήθηκαν ως διοικητικές δομές τα «Αυτοτελή Γραφεία Προστασίας Ανηλίκων Θυμάτων» - «Σπίτια του Παιδιού» σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πειραιά, Πάτρα και Ηράκλειο (Κρήτης). Σκοπός του θεσμού αυτού είναι η προστασία ανηλίκων θυμάτων κακοποίησης από την επαναθυματοποίηση μέσω της εμπλοκής του σε μηχανισμούς ποινικής δικαιοσύνης. Η προστασία των παιδιών επιτυγχάνεται με την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης στα ανήλικα θύματα και τη λήψη καταθέσεων κατά τα διεθνή πρότυπα, σύμφωνα με δομημένο πρωτόκολλο δικανικής συνέντευξης, σε κατάλληλους χώρους και υπό κατάλληλες συνθήκες με τη συνδρομή εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού. Με την Υ.Α. 7320/2019 (ΦΕΚ 2238 Β'/10-6-19) ρυθμίστηκαν τα θέματα λειτουργίας των δομών αυτών και θεσμοθετήθηκε η εφαρμογή του ειδικού πρωτοκόλλου δικανικής εξέτασης ανηλίκων.

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, εκτός από τα παραπάνω θεσμικά βήματα, ολοκλήρωσε την επιλογή του κατάλληλα εκπαιδευμένου επιστημονικού προσωπικού (10 υπαλλήλων), μέσω της διαδικασίας κινητικότητας και την πρόσθετη εκπαίδευσή του σε ειδικά κέντρα του εξωτερικού. Παράλληλα αναζητήθηκαν και εξασφαλίστηκαν κατάλληλα κτίρια για τη στέγαση των εν λόγω υπηρεσιών. Ουσιαστικά δηλ. το έργο της δημιουργίας των «Σπιτιών του Παιδιού» είχε σχεδόν ολοκληρωθεί και παραδόθηκε στη κυβέρνηση της ΝΔ τον Ιούλιο 2019. Δυστυχώς ακολούθησε πλήρης αδιαφορία για την ουσιαστική λειτουργία του θεσμού, αν και αυτά που απέμεναν να γίνουν ήταν ελάχιστα. Η θεσμοθέτηση, με το άρθρο 35 του ν. 4640/2019, της αυτοτέλειας των δομών δεν οδήγησε στην επίλυση των διοικητικών προβλημάτων. Παραμένει έτσι μέχρι σήμερα η λειτουργία ενός αναχρονιστικού και κακοποιητικού πλαισίου για τα ανήλικα θύματα. Κανένα από τα Σπίτια του Παιδιού δεν έχει αρχίσει να λειτουργεί και ούτε υπάρχει κάποιο χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης των προβλεπόμενων διαδικασιών για την έναρξη της λειτουργίας τους.

II. Ήδη με σχετική **επίκαιρη ερώτησή του ο ΣΥΡΙΖΑ** (βουλευτής Χρ. Βερναρδάκης) στις 28.2.2020 έθεσε το ζήτημα της μη λειτουργίας των «Σπιτιών του Παιδιού», σημειώνοντας

ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης αδιαφορεί αφού μετά την παρέλευση (τότε) οκτώ μηνών δεν είχε σημειωθεί καμία πρόοδος. Ρωτήσαμε λοιπόν την Κυβέρνηση αν ενδιαφέρεται για την λειτουργία των δομών αυτών και ποιες ενέργειες προτίθεται να αναλάβει. Σε απάντηση ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Κ.Τσιάρας (5-3-2020) έδωσε διαβεβαιώσεις ότι *«ήδη δώσει την έγκριση συγκεκριμένων ποσών, προκειμένου να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες στα τέσσερα από τα πέντε συγκεκριμένα «Σπίτια του Παιδιού» και επιπλέον ότι «κάποια θα ολοκληρωθούν αυτόν τον μήνα [Μάρτιο], κάποια θα ολοκληρωθούν μέχρι το καλοκαίρι».* Σημείωσε, παράλληλα ίδιος Υπουργός ότι *«η προσπάθεια η οποία γίνεται -και θέλω να σας διαβεβαιώσω- είναι πολύ συστηματική από την πλευρά του Υπουργείου Δικαιοσύνης».* Οι διαβεβαιώσεις αυτές δεν τηρήθηκαν δυστυχώς ούτε στο ελάχιστο, όπως θα φανεί παρακάτω.

Σημειώνουμε εξάλλου ότι στο πρόσφατο κυβερνητικό «Εθνικό Σχέδιο δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία» (στόχος 16 § 5) διακηρύσσεται η μέριμνα για *«δικαιοσύνη φιλική προς τα παιδιά με αναπηρία που είναι θύματα και μάρτυρες αξιόποινων πράξεων».*

III. Με πρόσφατο πόρισμά του (αρ.πρωτ. 128/22-9-2020) ο **Συνήγορος του Πολίτη** σημείωσε τα προβλήματα για την λειτουργία των Αυτοτελών Γραφείων Προστασίας Ανηλίκων Θυμάτων –«Σπίτια του Παιδιού» και υπέβαλε συγκεκριμένες προτάσεις για την επίλυσή τους. Σημειώνεται ειδικότερα στο πόρισμα ότι ***«παρά την αναγκαιότητα και την αδιαμφισβήτητη σημασία του εγχειρήματος, 3χρόνια μετά την θέσπιση τους, ούτε ένα από τα 5 προβλεπόμενα από το νόμο Αυτοτελή Γραφεία Προστασίας Ανηλίκων Θυμάτων «Σπίτι του Παιδιού» δεν λειτουργεί, ούτε έχει προσδιοριστεί το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης των προβλεπόμενων διαδικασιών για την έναρξη της λειτουργίας τους.»*** Στη συνέχεια τονίζεται ότι, ενώ τα κτίρια στην Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο φαίνονται κυριολεκτικώς βαλτωμένα, η αντίστοιχη δομή του Πειραιά φαίνεται να εγκαταλείπεται, αφού δεν έχουν γίνει ενέργειες για την εξασφάλιση κτιρίου ή/και προσωπικού. Σημειώνεται, τέλος, ότι οι καθυστερήσεις που εντοπίζονται ***«έχουν ως επακόλουθο διαρκείς και σοβαρές παραβιάσεις των δικαιωμάτων των παιδιών θυμάτων σεξουαλικής κακοποίησης, οι οποίες πέραν των άλλων εκθέτουν τη χώρα μας διεθνώς».***

Συνολικά καταγράφονται στο πόρισμα διοικητικά κενά, εκκρεμότητες και κτιριακά προβλήματα. Ο **Συνήγορος του Πολίτη** αναφέρει, ειδικότερα, ότι ***«σοβαρά προβλήματα εντοπίζονται όσον αφορά την οργάνωση και διοικητική λειτουργία των επιμέρους Διευθύνσεων του Υπουργείου, καθώς και στον μεταξύ τους συντονισμό για την έγκαιρη και αποτελεσματική διεκπεραίωση των αρμοδιοτήτων τους».*** Προκύπτει δηλαδή ότι τα διοικητικά εμπόδια, τα οποία συνεχώς επικαλείται το Υπουργείο Δικαιοσύνης, είναι προσχηματικά και όπως φαίνεται οφείλονται στην απουσία πολιτικής βούλησης για την προώθηση του σχετικού θεσμού. Η απουσία ή αδιαφορία της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου επιτείνει τις διοικητικές αρρυθμίες αφού δεν λαμβάνονται αποφάσεις ούτε συντονίζεται το σχετικό διοικητικό έργο. Η Ανεξάρτητη Αρχή επισημαίνει τον κίνδυνο σοβαρής υπονόμευσης του ίδιου του σκοπού ίδρυσης των Αυτοτελών Γραφείων Προστασίας Ανηλίκων Θυμάτων «Σπίτι του Παιδιού» ενώ

διατυπώνει το φόβο της ότι οι καθυστερήσεις προβλέπονται παρατεταμένες, αν βέβαια δεν αναληφθούν σημαντικές πρωτοβουλίες απεμπλοκής από την στασιμότητα.

Καταλήγοντας ο ΣτΠ ζητά «την ιδιαίτερη μέριμνα της Πολιτικής Ηγεσίας ώστε η έναρξη λειτουργίας των Σπιτιών του Παιδιού να συνοδεύεται από την πλήρη εφαρμογή των προβλέψεων της ΥΑ 7320/19, για την ουσιαστική επιτέλεση του σκοπού τους ως προς τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της δικανικής εξέτασης και την προστασία των ενδιαφερόμενων ανηλίκων από δευτερογενή θυματοποίηση.

Κατόπιν των ανωτέρω,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- Προτίθεται η Κυβέρνηση να υιοθετήσει και να υλοποιήσει τις προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη; Αν ναι, με ποιο χρονοδιάγραμμα;
- Θα υπάρξει άμεσος σχεδιασμός για την διεκπεραίωση του συνόλου των εκκρεμοτήτων και ορισμός χρονοδιαγράμματος για την έναρξη λειτουργίας και των 5 δομών;
- Θα επισπεύσει η Κυβέρνηση τη διαδικασία ένταξης της αρμοδιότητας των Σπιτιών του Παιδιού σε Τμήμα και Διεύθυνση της Γενικής Διεύθυνσης Διοίκησης Δικαιοσύνης του Υπ. Δικαιοσύνης;
- Θα αναληφθεί από την πολιτική ηγεσία του Υπ. Δικαιοσύνης η ευθύνη για τον συντονισμό των εμπλεκόμενων υπηρεσιών του και τη συνεργασία τους με άλλους αρμόδιους φορείς, για την επίσπευση των διαδικασιών όσον αφορά τη στέγαση και τον εξοπλισμό των δομών;
- Θα οριστεί επιστημονικά υπεύθυνος/η οποίος/α θα φέρει το δικαίωμα υπογραφής και εκπροσώπησης κάθε δομής, για την διεκπεραίωση διοικητικών διαδικασιών που εμπίπτουν στον ρόλο του/της;
- Θα διερευνηθούν οι αναφερόμενες διοικητικές παραλείψεις και λάθη που οδήγησαν στην παρούσα κατάσταση, καθώς και ενδεχόμενων πειθαρχικών ευθυνών;
- Προτίθεται η Κυβέρνηση να διασφαλίσει την κάλυψη των προβλεπόμενων θέσεων παιδοψυχιάτρων ή ψυχιάτρων και διοικητικών υπαλλήλων σε κάθε Αυτοτελές Γραφείο;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Λάμπας Σπύρος